

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BİLİŞSEL ÖĞRENME STİLLERİ VE CİNSİYETLERİNE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI: KONYA İLİ ÖRNEĞİ

**COGNITIVE LEARNING STYLES OF THE PRIMARY SCHOOLS STUDENTS
AND COMPARISON OF THEM TO THEIR GENDER: KONYA CASE**

Abdülkadir KABADAYI*

*Selçuk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bl., Öğretim Üyesi, KONYA
akkabadayi@hotmail.com*

Özet:

Son zamanlarda eğitim uzmanları, pedagoglar, verimli öğrenmenin-öğretmenin yollarını araştırmakta, bireyleri, biyolojik, sosyolojik ve psikolojik olarak inceleyerek, onların daha kısa sürede, daha etkili öğrenmeleri için çabalamaktadırlar.

Bu araştırmanın amacı, 10-12 yaş öğrencilerine, daha esnek ve çoklu seçenekler sunan, sınıf çalışmalarında daha etkili olmalarını sağlayacak, farklı öğrenme özelliklerini içeren bilişsel öğrenme stillerini BMTG Ölçeği aracılığıyla onların genel ve cinsiyetlerine göre tespit ederek eğitimci ve öğretmenlere, bu biçimlerin program geliştirme ve sınıf içi etkinliklerinde önemi üzerine bazı önerilerde bulunmaktadır.

Araştırmanın evrenini, 9 ilköğretim okulu, örneklemini ise, söz konusu okulların 4. ve 5. sınıflarına devam eden toplam 1200 öğrenci oluşturmaktadır. Çocukların bilişsel öğrenim stilleri, bu araştırma için yeniden düzenlenmiş olan "Briggs-Myers Tip Göstergesi (B.M.T.G.)" ölçeğiyle ölçülmüştür.

Örneklemdaki öğrencilerin 16 bilişsel öğrenme stilini tespit etmek için 56 soruluk bir anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerle, öğrencilerin 16 öğrenim stiline göre, aritmetik ortalamaları ve yüzdelikleri alınarak öğrenciler genel ve cinsiyetlerine göre karşılaştırılmışlardır.

Abstract :

Nowadays, educationalists and pedagogues have been investigating the ways of productive teaching/learning, and they have been making great effort for the students to learn more effectively and in a shorter time by examining the students from biologic, sociologic and psychologic perspectives.

The objective of this research is to give some suggestions to the teachers to carry out the classroom activities and the syllabus designers to design syllabus in the Turkish World about the cognitive learning styles comprising different learning strategies of the participants, providing them to be more effective in the classroom, offering various choices to the students, who are between 10-12 years old, by determining their frequency distribution according to their genders and in general through Briggs-Myers Type Indicator.

The universe of this research is constructed by 9 primary schools in Konya and the sample of it is constructed by 1200 participants attending to the schools mentioned above. Cognitive learning styles of the participants are determined by Briggs-Myers Type Indicator (BMTI) which has been rearranged for this research.

* XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya'da Sözlü Bildiri olarak sunulan çalışmanın yeniden düzenlenmiş şeklidir.

BMTI including 56 questions is conducted to the participants in the sample in order to determine their 16 cognitive learning styles. Through the data obtained from this research, frequency distribution and the mean score of the participants of 16 cognitive learning styles are determined and the participants of 16 cognitive learning styles are compared in general and according to their genders.

Key Words: Cognitive learning styles, Briggs-Myers Type Indicator, Syllabus designPrimary School Children
Anahtar Sözcükler: Bilişsel Öğrenme Stilleri, Briggs-Myers Tip Göstergesi Ölçeği, Program geliştirme, İlköğretim Okulu Öğrencileri

GİRİŞ

Son yıllarda araştırmacılar ve eğitim bilimleri uzmanları, eğitim ve öğretimi daha etkili kılabilmek için araştırmalarını geleneksel öğretim modelleri olan öğretmen-merkezli öğretim yönteminden öğrenci-merkezli öğretim modellerine yoğunlaştırmaktadırlar. Bunu gerçekleştirmek için de öğrenciler arasında var olan bireysel öğrenme stili farklılıklarına dikkat çekerek her bir bireyin nasıl daha kolay ve etkili öğrenebildiğini irdelemeye çalışmaktadırlar. Bu çalışmaların örnek araçlarından biri de öğrencilerin bilişsel öğrenme stillerini tespit etmeye yarayan ve Briggs-Myers tarafından geliştirilen Briggs-Myers Tip Göstergesi ölçeği (BMTG) dir. Çalışmanın başlığında yer alan (Styles) kelimesinin, Türkçe'deki karşılığı stiller, üslup, biçim, tarz anlamlarına geldiğinden (Patlatır, Zülfikar ve Gözaydın, 1994) bu terim, araştırmanın takip eden bölümlerinde bilişsel öğrenme stilleri olarak kullanılacaktır.

Jung'ın (1971) Tip Teorisini baz alarak hazırlanmış olan Briggs-Myers Tip göstergesi içedönük-dışadönük, duygusal-sezgisel, düşünen-duygusal, algılayan-yargılayan olmak üzere 8 öğrenme stilinden oluşmaktadır. Çaprazlama sonucu bu tiplerden 4 tanesi her bireyde bulunmasına rağmen, bir tanesi çok baskın, bir diğeri onun yardımcıları olarak ikinci sırada, bir sonraki ise daha fazla enerji gerektirip az başvurulmuş bir fonksiyon olurken,

dördüncüsü, kişinin en alt fonksiyonu olabilmektedir.

Bu durumda, Myers'e (1985) göre, bir öğrenciyi salt içedönük yada dışadönük veya yargılayan ya da duygusal vb. betimlemekten ziyade, her bir öğrenciyi ŞSÜY (dışadönük-Sezgisel-düşünen-Yargılayıcı), ÇUDA (içedönük-duyusal-Duygusal-Algılayıcı), ŞUÜY (dışadönük-duyusal-düşünür-Yargılayıcı), ÇSDA (içedönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı), ÇSÜA (içedönük-Sezgisel-düşünür-Algılayıcı), ŞUDY (dışadönük-duyusal-Duygusal-Yargılayıcı), ÇUÜA (içedönük-duyusal-düşünür-Algılayıcı), ŞSUY (dışadönük-Sezgisel-duyusal-Yargılayıcı), ŞUÜA (dışadönük-duyusal-düşünür-Algılayıcı), ÇSDY (içedönük-Sezgisel-Duygusal-Yargılayıcı), ŞUDA (dışadönük-duyusal-Duygusal-Algılayıcı), ÇSÜY (içedönük-Sezgisel-düşünür-Yargılayıcı), ÇUÜY (içedönük-duyusal-düşünür-Yargılayıcı), ŞSDA (dışadönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı), ÇUDY (içedönük-duyusal-Duygusal-Yargılayıcı) ve ŞSÜA (dışadönük-Sezgisel-düşünür-Algılayıcı) gibi dörtlü bir blokta ele almak gerekmektedir.

PROBLEM

Uzun yıllar geleneksel öğretim modellerinin etkisinde kalan öğretmenler, program geliştirme uzmanları, ders programlarını öğrencilerin ihtiyaçlarını

ve bireysel öğrenme stili farklılıklarını göz ardı ederek kendi bakış açılarından kendi düşünceleri doğrultusunda düzenlemeye eğilimli olmuşlardır. Örneğin ŞSÜY (dışadönük-Sezgisel-düşünen-Yargılayıcı) bir öğretmenin hazırlamış olduğu bir ders programı yada sınıf içi etkinliklerinden, ÇUDA (içadönük-düysal-Duygusal-Algılayıcı) bir öğrencinin ne derece faydalanabileceği sorgulanması gereken bir noktadır. Bu durum sınıfta farklı öğrenme stiline sahip olan ve öğretmenlerinden ve sıra arkadaşlarından farklı öğrenme süreçleri kullanan öğrencilerin dersten kopmasına, motivasyonlarının düşmesine ve eğitimin verimsiz hale gelmesine neden olabilmektedir.

AMAC

Bu araştırmanın amacı, Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı bulunan, Hazım Uluşahin İlköğretim Okulu, M. Şükriye Sert İlköğretim Okulu, Ayşegül Nesrin İlköğretim Okulu, Mümtaz Kuru İlköğretim Okulu, Barbaros İlköğretim Okulu, 19 Mayıs İlköğretim Okulu, Mareşal Mustafa Kemal İlköğretim Okulu, Alaadin İlköğretim Okulu ve İbrahim Yapıcı İlköğretim Okuluna devam eden 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin Briggs-Myers tarafından hazırlanan Briggs-Myers Tip Göstergesi ölçeği aracılığıyla genel ve cinsiyetlerine göre bilişsel öğrenme stili tercih ve stratejilerini tespit ederek öğretmen ve eğitim uzmanlarına, öğrenme / öğretme sürecinde, sınıf içi etkinliklerinde, program geliştirmelerinde ışık tutmaktır.

YÖNTEM

Bu bölüm, araştırma modeli, araştırmanın evreni ve örnekleme, veri

toplama araçları ile toplanan verilerin değerlendirilmesinde kullanılan istatistiksel yöntemleri kapsamaktadır.

ARAŞTIRMANIN MODELİ

Farklı öğrenme stiline sahip öğrencilerin 16 öğrenme tipine göre dağılımını ve bilişsel öğrenme stillerini inceleyen bu araştırma, tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmada, öğrencilerin bilişsel öğrenme stillerini belirlemek ve aralarında cinsiyet farkı olup olmadığını saptamak için SPSS Windows Programının frekans dağılımı ve X2 testi yöntemi kullanılmıştır

EVREN VE ÖRNEKLEM

Bu çalışma, yöresel bir araştırmayı kapsadığından, araştırmanın evreni, Konya ili ve merkez ilçelerinde (Selçuklu, Meram, Karatay) Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı bulunan, Hazım Uluşahin İlköğretim Okulu, M. Şükriye Sert İlköğretim Okulu, Ayşegül Nesrin İlköğretim Okulu, Mümtaz Kuru İlköğretim Okulu, Barbaros İlköğretim Okulu, 19 Mayıs İlköğretim Okulu, Mareşal Mustafa Kemal İlköğretim Okulu, Alaadin İlköğretim Okulu ve İbrahim Yapıcı İlköğretim Okuluna devam eden 4. ve 5. sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın evreni belirlenirken, evreni oluşturacak ilköğretim okullarının Konya Büyükşehir Belediyesine bağlı olan Selçuklu, Meram ve Karatay merkez ilçelerinden alınmasına özen gösterilmiş ve bu şekilde evrenin Konya il merkezini kapsayacağı varsayılmıştır.

Araştırmanın örnekleme ise, yukarıda adı geçen okulların 4. ve 5. sınıflarından tesadüfi küme örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Çalışma evreni olarak seçilen ilköğretim okullarındaki

dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerine, Briggs-Myers Tip Göstergesi (B.M.T.G.) uygulanmıştır. Çalışmada, 16 öğrenme stili bulunduğundan, yaklaşık 1200 ilköğretim dördüncü ve beşinci sınıf öğrencisi tesadüfi küme örnekleme yöntemiyle belirlenip çalışma kapsamına alınmıştır.

BRIGGS-MYERS TİP GÖSTERGESİ

Ölçek Hakkında Genel Bilgiler

Carl Jung'ın Tip Teorisini baz alarak Isabel Myers (1962) tarafından hazırlanmış olan Briggs-Myers Tip Göstergesi, öğrencilerin 16 farklı öğrenme stilini ortaya koymaktadır. Ölçekte, içe-dışa dönüklük, duyusal-sezgisel, düşünen-duygusal, yargılama-algılamayla ilgili her ikili blok için 7 şer sorudan oluşmaktadır. Örneğin, algılayan-yargılayan ikili bloğundaki 7 ana başlığın her birinde A ve B seçeneği bulunduğundan, bu ikili blok için toplam 14 alt seçenek mevcut olup, düşünen-duygusal; sezgisel-duygusal; içe-dışa dönük ikili blokları da dahil olduğunda 4 öğrenim tipi toplam 56 A ve B seçeneğinden oluşmaktadır.

Mamchur, Briggs-Myers Tip Göstergesini öğrencilere uygulamış ve içe dönük, dışa dönük, algılayan ve yargılayan öğrenme stillerini sabit tutmak üzere, bu 4 tipi, düşünür, sezgici, duyusal ve duygusal öğrenim tipleriyle çaprazlayarak 16 öğrenci öğrenme stili elde etmiştir (1996).

Mamchur'un 16 bilişsel öğrenme stillerinin özellikleri kısaca aşağıda açıklanmıştır:

ŞŞÜY(dışadönük-Sezgisel-düşünür Yargılayıcı): Hırslı, saldırgan ve eleştirel bir tip olup, yetersiz görünmekten son derece rahatsız olurlar

ve entelektüel tartışmalardan başarıyla sıyrılmak isterler

ÇCUDA(iÇedönük-dUyusal-Duygusal-Algılayıcı): Butipler, gözlemci, ilgili ve sabırlıdır. Bunlar, kendisinden emin olduğu öğretmenlerden, en iyi şekilde öğrenirler. Dikkati kolayca dağılan bu tiplerin, başarılı olmaları için cesaret ve teşvike ihtiyaçları vardır. Değişikliklere duyarlı olan bu tipler, sınıf ortamında bir barometre gibidirler.

ŞUÜY(dışa dönük-dUyusal-düşünür-Yargılayıcı): Bunlar, pratik, kararlı ve çalışkandır. Programlı çalışmaya ihtiyaç duyan bu tipler, adil ve istikrarlı, düzenli öğretmenleri taktir ederler. Sınıfı tam kontrolü altında tutan öğretmenlerden hoşlanırlar.

ÇSDA(iÇe dönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı): Bunlar, hayalci, idealist ve yansıtmacıdır. Son derece bağımsız olup, kendi yaratıcı düşüncelerini uygulamak için, esnek okul programlarını taktir ederler. Her türlü eleştiriye karşı son derece duyarlıdır.

ÇSÜA(iÇe dönük-Sezgisel-düşünür-Algılayıcı): Meraklı, analitik ve bağımsızdır. Önemzedikleri konuları öğrenmede dikkatlidirler. Konuların derinlemesine inerler ve kendi fikirlerini keşfederler. Son derece analitik ve eleştirel olan bu tipler, uzmanlık, adalet ve sürekli zeka örnekleri gösteren öğretmenlere saygı duyar ve onlarla işbirliğine girerler. Tüm tipler içinde en yaratıcı tipler bunlardır.

ŞUDY(dışa dönük-dUyusal-Duygusal-Yargılayıcı): Sosyal, fikirlerini açıklayabilen düzenli kimselerdir. Etkileşime dayalı bir ortamda çok etkili bir biçimde öğrenirler. Sınıf etkinliklerine gönüllü katılımcılar olarak, eksiklerin tamamlanmasında yardımcı olurlar ve öğretmenden geri

besleme alırlar. Diğerleriyle etkileşime girebildikleri, aktif ortamdaki etkinliklerden hoşlanırlar.

ÇUÜA(iÇe dönük-dUyusal-dÜşünür-Algilayıcı): Soğukkanlı, hayatın meraklı gözlemcileridirler. Konuşma, zaman ve enerji gibi şeyleri israf etmekten nefret ederler. Gerçek hayatta bire bir uygulamayla, ilk elden öğrenmeyi severler. Dikkatlerini çeken ve kendilerini verdikleri konularda, öğretmensiz ve okulsuz öğrenebilirler.

ŞSDY(dıŞa dönük-Sezgisel-Duygusal-Yargılayıcı): Bu tipler, özellikle sevdikleri öğretmenleri memnun etmek için, çok çaba harcayan model öğrencilerdir. Eleştiriden hoşlanmayan, yoğun ve hayali yaşamayı tercih eden bu tipler, öğrenmeyi ve başarmayı severler. Çevresindeki arkadaşları koruma eğilimine girip, sık sık liderlik pozisyonuna soyunurlar.

ŞUÜA(dıŞa dönük-dUyusal-dÜşünür-Algilayıcı): Şen, şakrak, meraklı ve uyumlu tiplerdir. Kendi hobileriyle direkt ilgili konuların yer aldığı, gerçekçi, pratik, uygulamalı konulardan hoşlanırlar. Bitmek bilmeyen enerjileriyle, öğretmeyi eğlenceye dönüştüren öğretmenleri takdir ederler.

ÇSDY(iÇe dönük-Sezgisel-Duygusal-Yargılayıcı): Ciddi, gayet güçlü ve azimli tiplerdir. Kuvvetli bir öğrenme sezgisine, titiz bir akademik çalışma tarzına sahiptirler. Okumaktan, yazmaktan, insanlarla iletişime girmekten hoşlanırlar. Kişisel olarak aktif ve saygılı bir katılımı, bağımsız yansıtmayı bir birine bağlayarak, model bir öğrenci tablosu çizerler.

ŞUDA(dıŞa dönük-dUyusal-Duygusal-Algilayıcı): Arkadaş canlısı, eğlence sever ve duyarlı tiplerdir. Grup projelerine katılarak, aktif olarak öğrenmeyi tercih ederler. Öğretmenler dahil olmak üzere, herkesle kişisel

ilişkiler geliştirirler. Öğretmenin pratik olan konuları sosyal bir ortamda öğretmesinden hoşlanırlar.

ÇSÜY(iÇe dönük-Sezgisel-dÜşünür-Yargılayıcı): Eleştirel, ciddi ve inatçı tiplerdir. İstedikleri şey, istedikleri biçimde öğrenmelerine izin verilirse, çok daha iyi öğrenirler. Ezberden öğrenmeye karşı çıkarak daha çok kütüphanelerden, konser Salonlarından ve uzmanlardan öğrenmeyi yeğlerler. Bir şeyi uygulamaya koymaktan çok, o şeyle fikir bazında ilgilenirler.

ÇUÜY(iÇe dönük-dUyusal-dÜşünür-Yargılayıcı): Kararlı, bağımlı ve sistemli tiplerdir. Düzgün ve özenli olan bu tipler, faydalı olduklarına inandıkları konuları, kendilerine uyarlarlar. Şüpheli olduklarından, kolay başarı ve kolay öğrenmeye güvenmezler. Eleştirel bir tutuma sahip olduklarından, öğrenciler ve öğretmenleri arasında fazla popüler değillerdir. Bunlar, eğer öğretmenin kendilerine pratik bir değer kattığına inanırlarsa, kendilerini öğrenmede sorumlu tutarlar.

ŞSDA(dıŞa dönük-Sezgisel-Duygusal-Algilayıcı): Duyarlı, karizmatik ve yaratıcıdır. Sınıf dahil olmak üzere, tam bir enerji kaynağı gibi hareket ederler. Keşfetmeyi severler. Memnun etmek arzusuyla, bütünün bir parçası gibi hareket ederek, etkinliklere büyük bir hırsıyla katılırlar.

ÇUDY(iÇe dönük-dUyusal-Duygusal-Yargılayıcı): Dikkatli, bağımlı, muhafazakar ve istikrarlı tiplerdir. Bu tipler, arkadaşlarının, okullarının ve öğretmenlerinin rahatını ve huzurunu düşünerek tüm enerjilerini tutkuyla yoğunlaştırırlar. Duyusal bilgileri toplayarak, gözlemlemeyi ve taklit etmeyi çok severler. Düzenli ve disiplinli bir sınıf ortamı isteyerek,

öğretmenlerinin kendilerini düzenli bir hayata zorlamasını isterler.

ŞSUA(dışa dönük- Sezgisel-düşünür-Algılayıcı): Son derece yenilikçi, duyarlı, bireysel tiplerdir. Başarabilme inancıyla, her olayın üstüne giderler. Enerji dolu, hemen karar veren bir tipler olup arkadaşlarıyla bilgi alış verişinde neredeyse merhametsizdirler. Rekabetçi ve eleştirel olan bu tipler, yetersiz görünmeye dayanamazlar ve kendilerini bu konuma sokabilecek kimselere çok kızarlar.

Ölçeğin Puanlanması

Ölçeğin puanlanmasında öğrencilerin, A ve B seçeneğini tercih etmesi esas alınmıştır. Örneğin, algılayan-yargılayan başlığı altındaki 7 alt seçeneğin her biri A - B seçeneğini kapsadığından, A seçeneklerinin 4'ünü tercih eden öğrenci yargılayan, B seçeneklerinden 4'ünü tercih eden öğrenci algılayan öğrenci tipini temsil etmektedir. Bu süreç, içe-dışa dönük, düşünen-duygusal, sezgisel-duygusal öğrenme tipleri için de aynı şekilde işleyip bir öğrencinin en fazla işaretlediği alt grupların her birinden öğrenim tipi belirlenerek, ŞUÜY (dışadönük-dUyusal-düşünür-Yargılayıcı) veya ÇUUA (içedönük-dUyusal-düşünür-Algılayıcı) vb. gruba yerleştirilerek bu şekilde 16 farklı (dörtlü bloktan oluşan) öğrenci öğrenme stili belirlenmiştir.

Ölçeğin Geçerliliği

Ölçeğin geçerliliğini, Mamchur (1996) 6 kriterle belirlemiştir:

1. Kişisel Tepki: Araçtaki öğrenme nitelikleri ve tasvir edilen kişilik karakterleri okuyucuya bir anlam ifade etmektedir.

2. Teorik Geçmiş: Bu araç, Jung'ın Tip Teorisini baz alarak oluşturulmuştur. B.M.T.G. Ölçeği pek çok araştırmacı tarafından yaygın olarak kullanılmıştır (Lam, 1980; Moore, 1983; Kalsbeek, 19863. Gider: Bu ölçeğin maliyeti için harcanan meblağ, ölçekle elde edilebilecek bilgi' nin değeri düşünüldüğünde makul seviyededir.

4. Bilginin Karmaşıklığı: Ölçekte, bilgi karmaşıklığından arındırılıp basitleştirilerek araştırmacının bilgisiyle uyumlu hale getirilmiştir.

5. Sunuş Yeteneği: Bilgi elde edildikten sonra, bulgulara dayalı değişiklikler, sınıf içerisinde anlamlı bir şekilde sunulabilmektedir. Bilgi, pratik ve eğitim-öğretimle yakından ilişkilidir.

6. Çok Kullanımlılık: Ölçüm aracıyla elde edilen bilgiler, kişilik gelişimi, ekip öğretimi, öğretmen eğitimi, meslektaş ilişkilerini, program geliştirme vb. birden fazla amaç için kullanılmaktadır.

Yukarıdaki kriterleri geçerlilik açısından ele alan Mamchur (1996), "Öğrencilerime bilgilendirilmiş seçenek olarak verdiğim araştırmalarımda, şu ana kadar elde ettiğim en faydalı bilgi bölümü, Jung'ın Tip Teorisidir" diyerek, bu ölçüm aracının ne kadar pratik ve faydalı olduğunu bir kez daha vurgulamaktadır. B.M.T.G. ölçeği, araştırmacı tarafından Türkçe'ye çevrilmiş ve BMTG Ölçeğinin güvenilirlik ve geçerliliğinin yeniden test edilmesi için uzman görüşüne sunulduktan sonra öğrencilere uygulanmıştır.

Bilişsel öğrenme stillerinin önemli özelliklerini ihtiva ettiğinden, bu ölçek için başvuru uzman grubu, üniversitemiz bünyesindeki, Eğitim Bilimlerinde Program Geliştirme, Eğitim Programları ve Öğretimi, Eğitimde Psikolojik Hizmetler ve

Danışmanlık, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, İlköğretim Türkçe Öğretmenliği ve Türk dili ve Edebiyatı dallarında doktorasını tamamlamış öğretim elemanlarıdır. Bu uzman grubu, 7'si bayan, 13'ü bay toplam 20 öğretim üyesinden oluşturulmuştur. BMTG'nin, öğrencilerin bilişsel öğrenme biçimlerini ne derece ölçebileceği hususunda uzman görüşüne

başvurulmuş ve hangi maddelerin hangi öğretim biçimlerine ait olduğu belirtilerek, uzmanlardan bu maddelerin, öğrencilerin öğrenme stillerini ne derece sınavabildiği hakkında **“Hiç Uygun Değil = 1,” “Biraz Uygun =2,” “Tamamen Uygun = 3 ”** seçeneklerinden oluşan üçlü dereceleme Ölçeğiyle görüşleri alınmıştır.

Tablo 1. BMTG Uzman Grubu Frekans Dağılımı

Bölümler	Bay	%	Bayan	%	Toplam	%
Eğt. Bilimleri ve Prg.Geliştir.	2	%10	-	-	2	%10
Eğt. Psikolojik Hizmetler	2	%10	2	%10	4	%20
Eğt. Yönt. Teftiş ve Planlama	2	%10	-	-	2	%10
Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	1	%5	4	%20	5	%25
İlköğretim Türkçe Öğretim	2	%10	1	%5	3	%15
Türk Dili ve Edebiyatı	2	%10	2	%10	4	%20
Toplam	11	%55	9	%45	20	100

Uzmanların değerlendirmesine sunulan BMTG, pratik olması açısından bir sayfaya, İçe dönük-Dışa dönük (**A**), Duyusal-Sezgisel (**B**), Düşünen-Duygusal (**C**) ve Algılayan-Yargılayan (**D**) olmak üzere dört ana başlıkta yer almış, her ana başlık söz konusu yöntemle ilgili maddeleri kapsamıştır. Konuyla ilgili 20 uzmanın değerlendirmelerinin geçerliliği SPSS For Windows Programında yapılmıştır. Değerlendirme sonuçlarına göre, alt ölçeklerin madde analizi ve iç geçerlilikleri aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 2 BMTG Geçerlilik Testi Sonuçları

Alt Ölçekler	Standart Alfa Maddesi	Alfa
A -İçe dönük-Dışa dönük	.8730	.8632
B -Duyusal-Sezgisel	.8979	.8727
C -Düşünen-Duygusal	.8679	.8455
D -Algılayan-Yargılayan	.8629	.8484
X	.8754	.8574

A : .8632 (Alfa) . 8730 (Standart Alfa Maddesi = Standardized Item Alpha),
B: .8727 (Alfa) .8979 (S.A.M), **C**: .8455 (Alfa) .8679 (S.A.M.), **D**: .8484 (Alfa) .8629 (S.A.M.) şeklinde hesaplanmıştır. BMTG Ölçeğinin Cronbach alpha değeri .8574 ideal ölçülerde bulunmuştur. Kaplan ve Saccuzzo (1988) ‘ya göre, .70.00 – 80.00 arasındaki geçerlilik değeri, sosyal bilimlerdeki araştırmalar için oldukça tatmin edicidir.

Ölçeğin Güvenilirliği

Briggs-Myers Tip Göstergesi Ölçeği (B.M.T.G.Ö.), anlaşılır ve yalın bir dil kullanılarak araştırmacı tarafından Türkçe’ye çevrilmiştir. Ölçek, dil bilgisi kurallarına uygunluk, kastedilen anlam, anlaşılabilirlik, yalınlık ve bilimsellik açılarından incelenmek üzere eğitim bilimi ve dil bilimi uzmanlarının görüşüne sunulmuştur. Uzmanların tavsiyeleri ve görüşleri doğrultusunda, Briggs-Myers Tip Göstergesi Ölçeği yeniden düzenlenmiştir. B.M.T.G.Ö., İbrahim Yapıcı İlköğretim okulunun dördüncü ve beşinci sınıflarından tesadüfi olarak seçilmiş 40 öğrenciye; 20’si 4. sınıf (8’i kız, 12’si erkek), 20’si 5. sınıf (10’u kız, 10’u erkek) 30 gün arayla testin aralıklı tekrarı yöntemiyle iki kez uygulanmış ve ölçeğin güvenilirlik katsayısı $r = 0.74$

olarak belirlenmiştir. Güvenilirlik hesaplamalarında $r=1.00$ ’a yaklaştıkça güvenilirliğin yüksek kabul edilmesinden dolayı aracın güvenilirliğinin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır (Karasar 1998).

Verilerin Toplanması

Verileri toplamada kullanılan ölçeklerin uygulanmasından önce araştırmanın içeriğini özetleyen bir rapor hazırlanarak Konya ili ve merkez ilçelerinde (Selçuklu, Meram, Karatay) Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı bulunan, Hazım Uluşahin İlköğretim Okulu, M. Şükrîye Sert İlköğretim Okulu, Ayşegül Nesrin İlköğretim Okulu, Mümtaz Kuru İlköğretim Okulu, Barbaros İlköğretim Okulu, 19 Mayıs İlköğretim Okulu, Mareşal Mustafa Kemal İlköğretim Okulu, Alaadin İlköğretim Okulu ve

İbrahim Yapıcı İlköğretim Okulları için Valilik, il ve ilçe Milli Eğitim Müdürlüklerinden gerekli izin alınarak, okul müdürleriyle görüşükten ve uygun bir tarih tespit edildikten sonra uygulamaya geçilmiştir.

İki aşamada gerçekleştirilmesi planlanan taramanın ilk safhasında, tesadüfi küme örnekleme yöntemiyle belirlenen İbrahim Yapıcı ilköğretim okulundaki dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerine Brigss-Myers Tip Göstergesi Ölçeği (BMTG) uygulanmıştır.

Dönüş oranlarını yükseltmek, anketlerin güvenilirlik ve geçerliliklerini artırmak için, uygulama, her sınıf için araştırmacının gözetiminde yürütölmüş, aksaklıklara yerinde müdahale edilerek sürecin sağlıklı işlenmesi için tüm çabalar gösterilmiş ve anketlerin dönüş oranlarının % 100'ün altına düşmemesine özen gösterilmiştir. Anketler, uygulanmaya konmadan önce ilgili sınıf öğretmenleriyle görüşölerek anketlerin amacı, nasıl uygulanacağı hakkında öğretmenler bilgilendirilmiş daha sonra ilgili sınıf öğretmeniyle ilgili sınıfa gidilerek öğrencilere de aynı açıklamalar birer örnek verilerek uygulamalı olarak yapılmıştır.

Örneklemedeki öğrenciler, Brigss-Myers Tip Göstergesi Ölçeğini (BMTG) yaklaşık 28 dakikada tamamlamışlardır. 1200 öğrenciye anket dağıtılmasına rağmen, öğrenciler, anketi doldurmaları için zorlanmamış ve ankete cevap verip vermeme konusunda serbest bırakılmışlardır. Bazı anketlerin boş veya yarım bırakılmış olmasından dolayı, 1097 adet anket değerlendirme kapsamına alınmıştır.

Toplanan veriler, SPSS 8.0 For Windows Programında işlenip çözümlenmiştir. Bu amaçla, veriler

bir kullanılabilirlik denetiminden geçirildikten sonra bilgisayara aktarılmıştır.

Verilerin Değerlendirilmesi ve Yorumu

Öğrencilerin öğrenme biçimlerinin ortak özellikleri Mamchur'un (1996) "*Cognitive Type Theory*" adlı eserinden saptanarak sınıflandırılmış ve tabloda elde edilen veriler, bu sınıflandırmalara dayanarak yorumlanmaya çalışılmıştır.

Tablo 3'de de göröldüğü gibi, örneklem grubundaki toplam beş öğrenme tipi, öğrencilerin % 63'ünü oluşturmaktadır. Bunların, yüzdelik dağılımları sırasıyla; ÇUDY (25.9), ÇUDA (20.1), ÇUUA (8.1), ŞUDA (5.2), ÇSDA (3.7) dir. Bu öğrencilerin öğrenme stillerinin ortak özellikleri, Mamchur'un (1996) da açıkladığı gibi, *bağımlı, duyarlı, sabırlı, uyumlu, gözlemci, sakin, eleştirilmeye ve eleştirmeye karşı hassas, muhafazakar* olmalarıdır. Bu durumu, öğrencilerin doğuştan getirdikleri biyolojik özelliklerinin yanında, onların içinde yetiştirildikleri sosyal ve kültürel dokularıyla açıklamak mümkündür. Asırlardır, Türk toplumunda, ata erkil bir aile yapısının hakim olduğı bilinmektedir. Söz konusu aile yapısında, gelenek, görenek ve töreler hakim olup, *aile kararlarına mutlak itaat ve saygı, toplu yaşama, grup halinde hareket etme, fedakarlık* vb. erdemler ağır basmaktadır. Kitle iletişim araçları ve gelişen teknoloji, bazı değişikliklere neden olsa bile, Türk toplumunun, halen, gelenekçi ve ata erkil aile yapısını sürdürmeye çabaladığı görölmektedir. Doğuştan bazı özellikler getirmelerine rağmen, bu çevreden gelen öğrenciler de geleneksel aile yaşantısının özelliklerini, öğretim stilleriyle kaynaştırarak bunları

öğrenme ortamlarına yansıtıyor olabilirler.

Tablo 3 5 Öğrenme Stillerine Ait Ortak Özellikleri Bulunan Öğrencilerin X2 Testine Göre Cinsiyetlerine Açısından Karşılaştırılması

Öğrenme Biçimleri	Cinsiyet				Genel	
	Kız	%	Erkek	%	Frekans	%
ÇUDY(iÇedönük-dUyusal-Duygusal-Yargılayıcı)	153	13.9	131	12.0	284	25.9
ÇUDA(iÇedönük-dUyusal-Duygusal-Algılayıcı)	104	9.50	116	10.6	220	20.1
ÇUÜA(iÇe dönük-dUyusal-dÜşünür-Algılayıcı)	40	3.65	49	4.45	89	8.1
ŞUDA(dıŞa dönük-dUyusal-Duygusal-Algılayıcı)	28	2.55	29	2.65	57	5.2
ÇSDA(iÇe dönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı)	26	2.34	15	1.36	41	3.7
X2 = P=0.194 > 0,05.						

Örneklem grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre öğrenme stillerinin dağılımları sırasıyla; ÇUDY (Kız: 13.9, Erkek: 12.0 = 25.9), ÇUDA (K: 9.60, E: 10.5 = 20.1), ÇUÜA (K: 3.65, E: 4.45 = 8.1), ŞUDA (K: 2.55, E: 2.65 = 5.7), ÇSDA (K: 2.34, E: 1.35 = 3.7) dir. Beş öğrenme biçimini kapsayan öğrencilerin cinsiyetlerine göre toplam yüzdeleri; kız öğrenciler için : % 31.94 ve erkek öğrenciler için : % 30.95, toplam: % 63.0 dür.

Tablo 3 ‘deki X2 testi sonucuna göre, 5 öğrenme stiline ait ortak özelliklerine göre, kız yada erkek

öğrencilerin öğrenme stilleri arasında fark yoktur (X2 = P= 0,194 > 0,05).

Tablo 4’de 11 öğrenme stiline ait dağılımları sırasıyla; ÇUÜY (6.2), ŞUDY (5.9), ÇSDY (5.7), ÇSÜY (2.7), ŞSÜA (2.6), ŞUÜA (2.5), ŞSDA (2.4), ÇSÜA (2.4), ŞSDY (2.3), ŞUÜY (2.2), ŞSÜY (2.2), toplam : % 37.08’dir. Mamchur’a (1996) göre, bu gruptaki öğrenme stiline sahip öğrencilerin ortak özellikleri ise, *hırslı, eleştirel, pratik, kararlı, bağımsız hareket edebilen, aktif, sosyal, fikirlerini serbestçe açıklayabilen, liderlik arayan, iletişimcilerdir.*

Tablo 4. 11 Öğrenme Stiline Ait Ortak Özellikleri Bulunan Öğrencilerin X2 Testine Göre Cinsiyetlerine Açısından Karşılaştırılması

Öğrenme Biçimleri	Cinsiyet				Genel	
	Kız	%	Erkek	%	Frekans	%
ŞSÜY(dıŞadönük-Sezgisel-dÜşünür -Yargılayıcı)	13	1.19	11	1.01	24	2.2
ÇUDA(iÇedönük-dUyusal-Duygusal-Algılayıcı)	104	9.50	116	10.6	220	20.1
ŞUÜY(dıŞa dönük-dUyusal-dÜşünür-Yargılayıcı)	11	1.008	13	1.192	24	2.2
ÇSDA(iÇe dönük-Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı)	26	2.34	15	1.36	41	3.7
ÇSÜA(iÇe dönük-Sezgisel-dÜşünür-Algılayıcı)	10	0.92	16	1.48	26	2.4
ŞUDY(dıŞa dönük-dUyusal-Duygusal-Yargılayıcı)	32	2.99	33	2.91	65	5.9
ŞSDY(dıŞa dönük-Sezgisel-Duygusal-Yargılayıcı)	9	0.82	16	1.48	25	2.3
ŞUÜA(dıŞa dönük-dUyusal-dÜşünür-Algılayıcı)	15	1.38	12	1.12	27	2.5
ÇSDY(iÇe dönük-Sezgisel-Duygusal-Yargılayıcı)	32	2.89	31	2.81	63	5.7
ÇSÜY(iÇe dönük-Sezgisel-dÜşünür-Yargılayıcı)	14	1.26	16	1.44	30	2.7
ÇUÜY(iÇe dönük-dUyusal-dÜşünür-Yargılayıcı)	36	3.28	32	2.92	68	6.2
ŞSDA(dıŞa dönük- Sezgisel-Duygusal-Algılayıcı)	8	0.73	18	1.67	26	2.4
ŞSÜA(dıŞa dönük- Sezgisel-dÜşünür-Algılayıcı)	14	1.3	14	1.3	28	2.6
X2= P=0,80>0,05						

Bu gruptaki 11 öğrenme stiline ait ortak özellikleriyle, yukarıdaki 5 öğrenme stiline ait ortak özellikleri bir birleriyle karşılaştırdıklarında, öğrencilerin biyolojik özelliklerini bir kenara bırakırsak, içerisinde yetişmiş

olduğu sosyal ortamların farklılığı göze çarpmaktadır. Örneklemin % 37 lik bir oranına isabet eden öğrenim tiplerinin durumları, çağın getirdiği aile ve sosyal yapılarındaki değişim süreciyle açıklanabilir. Kitle iletişim araçlarının,

toplumumuza hızla etkisi altına aldığı, özellikle 19. asrın sonlarında, geleneksel Türk aile yapısında bir değişim ve geçiş süreci gözlemlenmektedir. Televizyon, video, bilgisayar gibi işitsel ve görsel araçlar vasıtasıyla, Türk toplumunda yaşayan bireylerin, bireysel ve bağımsız yaşama, kendi ayakları üzerinde durabilme, eleştirel düşünceye açık, körü körüne itaati kabullenmeyen, aile içinde söz hakkı olduğuna inanan, ne pahasına olursa olsun yanlış müdahale eden, yanlış sürekli eleştiren vb. özellikleri bünyesine transfer etmekte olduğu ve Türk toplumunun geleneksel aile yapısının, ata erkil bir aile yapısından, demokratik bir aile yapısına geçiş sürecinde olduğu açıkça gözlemlenmektedir. Demokratik bir aile ortamından gelen öğrenciler, ailesinden edindiği özellikleri, okula taşıyor ve kendi öğrenme stilleriyle kaynaştırarak eğitim ortamında bu özelliklerini yansıttırıyor olabilirler.

Örneklem grubundaki öğrencilerin cinsiyetlerine göre öğrenme stillerinin dağılımları sırasıyla; ÇUÜY (Kız: 3.28, Erkek: 2.92 = 6.2), ŞUDY (K: 2.99, E: 2.91 = 5.9), ÇSDY (K: 2.89, E: 2.81 = 5.7), ÇSÜY (K: 1.26, E: 1.44 = 2.7), ŞSÜA (K: 1.3, E: 1.3 = 2.6), ŞUÜA (K: 1.38, E: 1.12 = 2.5), ŞSDA (K: 0.73, E: 1.67 = 2.4), ÇSÜA (K: 0.92, E: 1.48 = 2.4), ŞSDY (K: 0.82, E: 1.48 = 2.3), ŞUÜY (K: 1.010, E: 1.19 = 2.2), ŞSÜY (K: 1.19, E: 1.010 = 2.2), toplam : % 37.00 dir. Bu öğrenme stili grubu içinde, kız öğrencilerin oranı % 17.76, erkek öğrencilerin oranı % 19.32 dir.

Tablo 4 'deki X2 testi sonucuna göre, 11 öğrenme stili için ortak özelliklerine göre, kız yada erkek öğrencilerin öğrenme stilleri arasında fark yoktur ($X^2 = P = 0,80 > 0,05$).

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada, Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı bulunan, Hazım Uluşahin İlköğretim Okulu, M. Şükriye Sert İlköğretim Okulu, Aysegül Nesrin İlköğretim Okulu, Mümtaz Kuru İlköğretim Okulu, Barbaros İlköğretim Okulu, 19 Mayıs İlköğretim Okulu, Mareşal Mustafa Kemal İlköğretim Okulu, Alaadin İlköğretim Okulu ve İbrahim Yapıcı İlköğretim Okuluna devam eden 4 ve 5. sınıf öğrencilerinin ŞSÜY, ÇUDA, ŞUÜY, ÇSDA, ÇSÜA, ŞUDY, ÇUÜA, ŞSDY, ŞUÜA, ÇSDY, ŞUDA, ÇSÜY, ÇUÜY, ŞSDA, ÇUDY ve ŞSÜA gibi genel ve cinsiyetlerine göre bilişsel ve bireysel öğrenme stilleri belirlenmiş daha sonra söz konusu öğrencilerin bilişsel öğrenme stilleriyle cinsiyetleri karşılaştırılarak onların öğrenme stilleri ve süreçleri hakkında bazı sonuçlar çıkarılmıştır.

Örneklem grubundaki öğrencilerin geneline bakıldığında 16 bilişsel öğrenme stilinden toplam beş öğrenme tipi, öğrencilerin % 63'ünü oluşturmaktadır. Bunların, genelde yüzdelik dağılımları sırasıyla; ÇUDY (25.9), ÇUDA (20.1), ÇUÜA (8.1), ŞUDA (5.2), ÇSDA (3.7) dir. Bu öğrencilerin öğrenme stillerinin ortak özellikleri, bağımlı, duyarlı, sabırlı, uyumlu, gözlemci, sakin, eleştirilmeye ve eleştirmeye karşı hassas, muhafazakar olmalarıdır. Bu durumu, öğrencilerin doğuştan getirdikleri biyolojik özelliklerinin yanında, onların içinde yetiştirildikleri sosyal ve kültürel dokularıyla açıklamak mümkündür. Doğuştan bazı özellikler getirmelerine rağmen, bu çevreden gelen öğrenciler ataerkil ve geleneksel aile yaşantısının özelliklerini, öğretim stilleriyle kaynaştırarak bunları öğrenme ortamlarına yansıtmaya eğiliminde olabilecekleri sonucuna varılmıştır.

5 öğrenme stilini kapsayan öğrencilerin cinsiyetlerine göre kıyaslandıklarında toplam ağırlıkları; kız öğrenciler için: % 31.94 ve erkek öğrenciler için : % 30.95 (% 63.0) dır. Kız ya da erkek öğrencilerin öğrenme stillerinde birinin lehine diğerine karşı kayda değer bir farklılık olmayıp, kız ya da erkek öğrenciler doğuştan ya da sonradan kazandığı özelliklerini eğitim ortamında kaynaştırıp öğrenme stiline dönüştürmede aralarında önemli bir farkın olmadığı açığa çıkmıştır ($P=0,194>0,05$).

Örneklem grubundaki 16 öğrenme stilinin 11'inin dağılımları sırasıyla; ÇUÜY (6.2), ŞUDY (5.9), ÇSDY (5.7), ÇSÜY (2.7), ŞSÜA (2.6), ŞUÜA (2.5), ŞSDA (2.4), ÇSÜA (2.4), ŞSDY (2.3), ŞUÜY (2.2), ŞSÜY (2.2), toplam : % 37.08'dir. Bu gruptaki öğrenme stiline sahip öğrencilerin ortak özellikleri ise, hırslı, eleştirel, pratik, kararlı, bağımsız hareket edebilen, aktif, sosyal, fikirlerini serbestçe açıklayabilen, liderlik arayan, iletişimcilerdir. Bu gruptaki 11 öğrenme stilinin ortak özellikleriyle, yukarıdaki 5 öğrenme stilinin ortak özellikleri bir birleriyle karşılaştırıldıklarında, öğrencilerin biyolojik özelliklerini bir kenara bırakırsak, içerisinde yetişmiş olduğu sosyal ortamların farklılığı göze çarpmaktadır. Örneklemen % 37 lik bir oranına isabet eden öğrenme tiplerinin durumları, çağın getirdiği aile ve sosyal yapılarındaki değişim süreciyle açıklanabilir. Bu gruptaki öğrencilerin, aile yapılarının, geleneksel aile yapısında, demokratik bir aile yapısına geçiş sürecinde olduğu açıkça gözlemlenmektedir. Demokratik bir aile ortamından geldiği düşünülen bu öğrencilerin, ailesinden edindiği özellikleri, okula taşımakta ve kendi öğrenme stilleriyle kaynaştırarak bu

özelliklerini eğitim ortamına yansıttıkları sonucuna varılmıştır.

11 öğrenme stilini kapsayan öğrencilerin cinsiyetlerine göre öğrenme stillerinin dağılımları toplam % 37.00 dir. Bu öğrenme biçimi grubu içinde, kız öğrencilerin oranı % 17.76, erkek öğrencilerin oranı % 19.32 dir. Bu öğrenme stili grubu içindeki öğrencilerden, erkek öğrenciler ile kız öğrenciler kıyaslandıklarında biyolojik özellikleri bir yana bırakılırsa, aralarında bilişsel öğrenme stilleri açısından önemli bir farklılık bulunamamıştır ($P= 0,80>0,05$). Bu bilgiler ışığında öğretmen ve eğitim uzmanları müfredat hazırlarken ve program geliştirirken ve ya sınıf içi etkinlikleri yürütürken aşağıdaki önerileri göz önüne almaları tavsiye edilebilir:

Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet içi Eğitim Dairesi Başkanlığı, il merkezlerinde her bransa yönelik, eğitim / öğretimi verimli kılacak bilişsel ve bireysel öğrenme stilleri hakkında üniversitelerle iş birliğine giderek öğretmenlerini hizmet içi kurslarda bilgilendirmelidir.

Araştırmacılar, bundan sonraki çalışmalarında, BMTG Ölçeğini, anaokullarında, ilköğretim okullarının I. ve II. kademesinde, lise, meslek liseleri, Anadolu, Fen liseleri ve üniversitelerde uygulayarak BMTG Ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirliğini yeniden test edip artırma imkanı bulabilirler.

Eğitim uzmanları, BMTG Ölçeğini, anaokullarında, ilköğretim okullarının I. ve II. kademesinde, lise, meslek liseleri, Anadolu, Fen liseleri ve üniversitelerdeki öğrencilerin bireysel ve bilişsel tercihlerini ortaya çıkararak eğitim ve öğretimi verimli kılacak bir program geliştirme aracı olarak kullanılabilir.

BMTG Ölçeği sadece öğrencilerin bilişsel öğrenme stillerini tespit etmek için değil aynı zamanda öğretmenlerin de bilişsel öğretim stillerini tespit ederek onların eksik yönlerini keşfetmesinde ve bu yönlerini telafi etmelerini sağlamak için bir ölçüm aracı olarak kullanılabilir.

Programı hazırlayan öğretmen bir sınıfta 16 ayrı bilişsel öğrenme stiline sahip öğrencinin bulunabileceğini daima göz önünde tutulabilir.

Dersi yürüten öğretmen, günlük planındaki etkinlikleri sadece içe dönük, yada sadece dışa dönük öğrencilere göre değil 16 bilişsel öğrenme stiline sahip

öğrenciye hitap edecek bir biçimde düzenlenebilir.

Öğretmen sınıf içi etkinliklerinde genelden farklı bir öğrenme süreci kullanan öğrencinin sınıftan kopmaması ve eğitim ve öğretimi verimli hale getirebilmek adına, farklı öğrenme biçimine yönelik öğrencilere hitap edebilecek sınıf içi etkinliklere yönelmesi gerekir.

Dersi yürüten öğretmen, BMTG Ölçeğini kendisine uygulayarak kendi öğretim stilini belirlemesi ve kendi sınıfındaki öğrencileriyle karşılaştırarak arada bir denge kurması gereklidir.

Başvurulan Kaynaklar

Jung C. (1971, originally published 1921). Psychological Types In The Collected Works of C.G. Jung, Vol. 6. Edited by R.F.C. Hull. Princeton. N.J.: Princeton University Press.

Kalsbeek, D. H. (1986). Linking Learning Style Theory with Retention Research: The TRAILS Project. Paper presented at the Annual Forum of the Association for Institutional Research, Orlando.

Kaplan, R. M. ve Saccuzzo, D. P. (1988). Psychological Testing. Principles, Applications, and Issues. Pacific Grove CA: Brooks / Publishing Company.

Karasar, N. (1998). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler. (Sekizinci Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Lam, R. (1980). Personality Characteristics and Learning Style Preferences of Allied Health Students. Georgia.

Mamchur, C. (1996). Cognitive Type Theory & Learning Style. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.

Moore, W. (1983). The Maryland Career Course: Stage/Style Interactions. The Perry Scheme and the Myers-Briggs Type Indicator. Brief Report, Virginia.

Myers, I. (1985). Manual, A guide to the Development and Use of the Myers-Briggs Type Indicator. Palo Alto, Calif.: Consulting Psychologists Press.

Myers, I. (1962). The Myers-Briggs Type Indicator. Palo Alto, Calif.: Consulting Psychological Press.

Pałatır, İ., Zülfiyar, H., Gözaydın, N. (1994). Türk Dil Kurumu okul Sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

EKLER

EK 1 Myers-Briggs Tip Göstergesi

Değerli öğrenciler;

Bu anket, sizin sahip olduğunuz öğrenme stilinizi ortaya çıkarmak için hazırlanmıştır. Lütfen, sevdiğiniz veya hoşlandığınız etkinlikler ve kendiniz hakkındaki sorulara samimi olarak cevap vermeye çalışınız. Bu soruların tek bir doğru yada yanlış cevabı yoktur. Her bir madde için, kendinizi en iyi ve en rahat hissettiğiniz şekilde şıklardan birini işaretleyiniz. Seçmekte zorlandığınız şıklar olursa, sizin için genelde en uygun şıkkı ve kendinizi en rahat hissettiğiniz şıkkı işaretleyiniz.

Aşağıdaki her bir madde için, A yada B seçeneğinin yanındaki kutulardan ☐, yalnız birinin içine X işareti koyunuz.

Adı soyadı :

Cinsiyeti : Kız ☐ Erkek ☐

Sınıfı : 4 ☐ 5 ☐

Myers-Briggs Tip Göstergesi

BÖLÜM 1 İçer / dışa dönüklük

1. Sınıf tartışmalarında;
☐ a. Genellikle ben konuşurum. ☐ b. Sadece gerektiğinde konuşurum.
2. Okulda ödev olarak büyük bir proje verildiğinde ;
☐ a. Projeyi, kendi kendime çok daha iyi yaparım. ☐ b. Projeyi, bir grupla fikirlerimi tartışarak daha iyi yaparım.
3. Senenin başında ;
☐ a. Birisi benimle konuşuncaya kadar beklerim. ☐ b. Herkesle, ilk ben konuşmaya çalışırım.
4. Öğretmen sınıfta bir soru sorduğunda ;
☐ a. Soruya hemen cevap vermek isterim. ☐ b. Cevabımı kesin olarak bildiğim zaman, soruya cevap veririm.
5. Kendimi kötü hissettiğimde ;
☐ a. Düşüncelerimi toplamak için yalnız kalmayı isterim (örneğin, t.v. seyretmek gibi). ☐ b. Bir arkadaşımın olmayı isterim (örneğin, onunla birlikte sinemaya gitmek gibi).
6. Arkadaşlarım söz konusu olduğunda ;
☐ a. Kendileriyle çok şey yapabileceğim pek çok yakın arkadaşım vardır. ☐ b. Kendileriyle çok şey yapabileceğim yalnız bir veya iki yakın arkadaşım vardır.
7. Kendimi : ☐ a. Korkusuz, girişken bulurum. ☐ b. Tedbirli bulurum.

BÖLÜM: 2

Duyusal / Sezgisel

1. Daha çok ;
☐ a. Bilim kurgu romanlarını ve piyeslerini okumayı severim
☐ b. Gerçekçi ve eğitici kitapları okumayı severim
2. Sınav olurken daha çok;
☐ a. Doğru-yanlış, çoktan seçmeli, boşluk doldurma gibi soruları tercih ederim. ☐ b. Kompozisyon ya da klasik türdeki soruları cevaplamayı tercih ederim.
3. Arkadaşlarım problemlerini bana getirirler, çünkü onlar;
☐ a. Problemlerini, benim çözebileceğime inanırlar. ☐ b. Problemlerini ve çözümlerini benimle paylaşmayı severler.
4. Elbise olarak ;
☐ a. Hiç kimsenin giymediği, farklı stilleri giymek isterim. ☐ b. Bana uyan ve rahat olanları giymek isterim.
5. Eski bir mağara, benim için; ☐ a. Kirli ve sıkıcıdır. ☐ b. İlginç şeylerle doludur.
6. Benim de şahit olduğum bir olayı, başkasından dinliyorken, olayla ilgili;
☐ a. Çok fazla detay dinlemekten sabırsızlanırım ve anlatan kişinin sonuca çabuk gelmesini isterim.

- ☐ b. Detayları doğru bulmazsam hemen araya girer onları düzeltirim.
7. Ben; ☐ a. Yakın çevremde olan biteni çok iyi farkedirim. ☐ b. Yeni bir durumda olabilecek olayları önceden, iyi tahmin edebilirim.

BÖLÜM: 3 **Düşünür / Duygusal**

1. Ben okul müdürü olsam ve bir kargaşa, kavga veya anlaşmazlık olsa;
☐ a. Böyle bir durumda doğru yada yanlış olan şeyleri dikkatlice gözden geçirir, herkes için en iyi olanı yapmaya çalışırım.
☐ b. Neyin adil olduğunu bulmak için, okul disiplin kurallarına başvururum.
2. Yapıcı bir eleştiride bulunmak ; ☐ a. Karşıımızdakine yardım etmek için iyi bir yoldur. ☐ b. Genellikle karşıımızdakinin duygularını incitir.
3. İyi bir arkadaşlık kurmak için; ☐ a. Karşıımızdakine her şeyi olduğu gibi, doğru ve dürüstçe söylemek iyidir.
☐ b. Karşıımızdakinin hislerini incitmemek adına, bazı gerçekler saklanabilir.
4. Konulan bir sınıf kuralı; ☐ a. Bazı özel durumda bozulabilir. ☐ b. Öğretmenin bilgisi dahilinde bozulursa, bu kurala uyanlara adaletsizlik olur.
5. Bir durumu veya olayları değerlendirirken; ☐ a. Bu olayı, sanki kendimize oluyormuş gibi görmemiz gerekir.
☐ b. Geriye çekilip bu olaya karşı sadece izleyici gibi davranmak iyidir.
6. Zaman; ☐ a. Fikirleri veya bilgileri tartışarak daha iyi değerlendirilir. ☐ b. Bir birimizi destekleyerek ve anlamaya çalışarak daha iyi değerlendirilir.
7. Başkaları; ☐ a. Beni, aptal gibi gördüğünde moralim çok bozulur. ☐ b. Benden hoşlanmadığında moralim çok bozulur.

BÖLÜM: 4 **Algılayan / Yargılayan**

1. Eşyalarımı (örneğin, kitabımı, defterimi veya sıramı) ☐ a. Daima yerinde ve düzenli olarak görmek isterim.
☐ b. Başkalarınca dağınık görünse de, kendime has bir düzende tutarım.
2. İnsanlar; ☐ a. Bana, biraz rahat olmamı söylerler. ☐ b. Kendime çeki düzen vermemi söylerler.
3. Bana göre; ☐ a. Öğretmenler, yaptığı her şeyde planlı olmalıdırlar.
☐ b. Öğretmenlerin yaptığı her şeyden öğrenciler zevk almalıdırlar.
4. Ödev konuları verildiğinde; ☐ a. Bunlardan birini, beğenmeden önce birkaç konuyu araştırırım. ☐ b. Hemen bir konu seçer ve bunun üzerinde mümkün olduğu kadar hızlı çalışırım.
5. Seyahate çıkacağım zaman; ☐ a. Gidebileceğim yer konusunda fikrimi değiştirebileceğim ihtimali ile esnek davranırım. ☐ b. İyi bir plan yapar ve ona bağlı kalırım.
6. Sınıf kurallarını öğretmenler; ☐ a. Sadece kendileri koymalıdırlar. ☐ b. Öğrencilerinde fikirlerini alarak, onlarla birlikte koymalıdırlar.
7. Ben; ☐ a. Azimli bir kişi olmayı tercih ederim. ☐ b. Meraklı bir kişi olmayı tercih ederim.